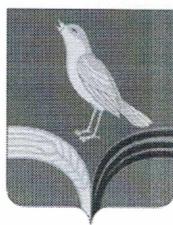

**Республика Татарстан
Старо-Имянское сельское
поселение Сармановского
муниципального района**

**Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль
районының Иске Имән
авыл жирлеге**

**КАРАР
17.06.2020**

**КАРАР
№153**

Иске Имән авыл жирлеге территориясендә гражданнар оборонасы, халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау чараларын оештыру һәм тормышка ашыру турында Нигезләмәне раслау хакында

Россия Федерациясе Конституциясе, «Гадәттән тыш хәл турында» 2001 елның 30 маенданы 3-ФЗ номерлы Федераль конституциячел закон, «Халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында» 1994 елның 21 декабрендәге 68-ФЗ номерлы Федераль закон, «Гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү мәсьәләләре буенча Россия Федерациисенең аерым закон актларына үзгәрешләр керту турында» 2020 елның 1 апрелендәге 98-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Иске Имән авыл жирлеге Уставы нигезендә Иске Имән авыл жирлеге Советы карар бирде:

1. Иске Имән авыл жирлеге территорииасен табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау, Гражданнар оборонасы чараларын оештыру һәм тормышка ашыру турында нигезләмәне расларга (кушымта итеп бирелә).

2. «Иске Имән авыл жирлеге территорииасендә гражданнар оборонасы, халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау чараларын оештыру һәм тормышка ашыру турындагы нигезләмәне раслау хакында» 2011 елның 3 маенданы 20 каарын үз көчен югалткан дип санарга.

3. Элеге каарны «Татарстан Республикасы хокукый мәғълүматының рәсми порталында» (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм Сарман муниципаль районының рәсми сайтында Интернет чөлтәрендә урнаштырырга.

4. Элеге каарның үтәлешен контролльдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Иске Имән авыл жирлеге
Советы Рәисе

Исламова Р.Э.

Иске Имән авыл жирлеге
Советының
17.03.2020 елның 153 номерлы
карына күшүмтә

Иске Имән авыл жирлеге территориясендә гражданнар обонасы, халыкны һәм
территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән
саклау чараларын оештыру һәм тормышка ашыру турында
НИГЕЗЛӘМӘ

«Гадәттән тыш хәл турында» 2001 елның 30 маенданы 3-ФКЗ номерлы
Федераль конституциячел закон, «Халыкны һәм территорияләрне табигый һәм
техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында» 1994 елның 21
декабрендәге 68-ФЗ номерлы Федераль закон, «Табигый һәм техноген характердагы
гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында» Россия Федерациисе Конституциясе,
«Гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү мәсьәләләре буенча Россия
Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2020 елның 01
апрелендәге 98-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Сарман
муниципаль районы Иске Имән Уставы авыл жирлеге уставы нигезендә гражданнар
обонасы, халыкны һәм территорияләрне яклау чараларын оештыру һәм гамәлгә
ашыру турында нигезләмә (алга таба - Нигезләмә).

1 статья. Төп төшенчәләр

Гадәттән тыш хәл - авария, куркыныч табигать күренешләре, катастрофа,
әйләнә-тиредәгеләр өчен куркыныч тудыручы авырулар, табигый яки башка
бәла-казалар нәтижәсендә килеп чыккан хәл, алар кеше корбаннарына, кешеләрнен
сәламәтлегенә яки әйләнә-тире табигать мохитенә зыян китерә яисә китерә ала
торган, шактый матди югалтулар һәм кешеләрнен тормыш-көнкүрешен бозу.

Гадәттән тыш хәлләрне кисәтү - гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычын
мөмкин кадәр киметүгә, шулай ук кешеләрнен сәламәтлеген саклауга, әйләнә-тире
табигатькә зыян күләмен һәм алар килеп чыккан очракта матди югалтуларны
киметүгә юнәлдерелгән чаралар комплексы.

Гадәттән тыш хәлләрне бетерү - гадәттән тыш хәлләр килеп чыкканда һәм
кешеләр гомерен саклап калуга, әйләнә-тире табигатькә һәм матди югалтуларга
зыян күләмен киметүгә, шулай ук гадәттән тыш хәлләр зоналарын локальләштерүгә,
алар өчен хас булган куркыныч факторларның гамәлен туктатуга юнәлтелгән
авария-коткарү һәм башка кичектергесез эшләр.

Гадәттән тыш хәл зонасы - гадәттән тыш хәл булган территория.

Гражданнар оборонысы – Иске Имән авыл жирлеге территорииясендә халыкны, матди һәм мәдәни кыйммәтләрне хәрби гамәлләр алыш барганда яки бу гамәлләр нәтижәсендә барлыкка килгән куркынычлардан, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыкканда саклау һәм яклау буенча чараптар системасы.

Иске Имән авыл жирлеге территорииясендә табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлгә дучар булган авария-коткарү эшләре (аварияләр, куркыныч табигат күренешләре, катастрофалар, табигый һәм башка бәла-казалар) кешеләрнең гомерен саклап калу һәм сәламәтлеген, матди һәм мәдәни кыйммәтләрне саклау, әйләнә-тирә мохиткә зыян құләмен киметү, гадәттән тыш хәлләрне һәм аның куркыныч факторларын локальләштерү максатларында үткәрелә.

2 статья. Элеге Нигезләмәнең максатлары

Элеге Нигезләмәнең максатлары булып торалар:

- Иске Имән авыл жирлеге территорииясендә гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү һәм үсешен кисәтү;

- гадәттән тыш хәлләрдән зыян һәм югалтулар құләмен киметү Иске Имән авыл жирлеге халкын һәм территориясен табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау буенча чараптар үткәрунең төп максаты булып тора;

- гадәттән тыш хәлләрне бетерү гражданнар оборонысы, халыкны һәм Иске Имән авыл жирлеге территорииясен табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау буенча чараптарның аерылғысыз өлеше булып тора, ул халыкны һәм Иске Имән авыл жирлеге территорииясен табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә маҳсус вәкаләтле орган көче белән башкарыла.

3 статья. Иске Имән авыл жирлеге территорииясендә гражданнар оборонысы, халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә жирле үзидарә органнарының бурычлары

Гражданнар оборонысы өлкәсендә Иске Имән авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының төп бурычлары булып торалар:

- Иске Имән авыл жирлеге халкын хәрби хәрәкәтләрне алыш барганда яки бу гамәлләр нәтижәсендә барлыкка килгән куркынычлардан саклау ысуулларына ейрәтү;

- Иске Имән авыл жирлеге халқына сугыш хәрәкәтләрен алыш барганда яки бу гамәлләр нәтижәсендә килеп чыккан куркынычлар турында хәбәр итү;

- Иске Имән авыл жирлеге халкын , матди һәм мәдәни кыйммәтләрне имин районнарга эвакуацияләү;
- Иске Имән авыл жирлегендә яшәүчеләргә сыену урыннары һәм шәхси саклану чаралары би्रү;
- Иске Имән авыл жирлеге территорииясендә яктылык маскировкасы һәм башка төр маскировка чаралары үткәрү;
- Иске Имән авыл жирлеге халкы өчен сугыш хәрәкәтләре алыш барганда яки бу гамәлләр нәтижәсендә, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр аркасында, авария-коткару эшләрен үткәрү;
- Иске Имән авыл жирлеге халкын хәрби хәрәкәтләр алыш барганда яисә бу гамәлләр нәтижәсендә зыян күргән кешене, шул исәптән медицина хезмәте күрсәтүне, беренче медицина ярдәмен күрсәтүне, тиз арада торак бирүне һәм башка кирәkle чаралар күруне дә кертеп, беренче чиратта тәэммин иту;
- халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклауны тәэммин иту буенча хокукий һәм икътисадый нормаларны эшләү һәм тормышка ашыру;
- гадәттән тыш хәлләрне кисәтүгә һәм оешмаларның, шулай ук гадәттән тыш хәлләрдә социаль билгеләнештәге объектларның тотрыклы эшләвен арттыруга юнәлдерелгән максатлы һәм фәнни-техник программаларны гамәлгә ашыру;
- халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән ялау өлкәсендә мәгълумат жыю, эшкәртү, алмашу һәм би्रү;
- гадәттән тыш хәлләрнең социаль-икътисадый нәтижәләрен фаразлау һәм бәяләү;
- гадәттән тыш хәлләрне бетерү өчен финанс һәм матди ресурслар резервларын булдыру;
- гадәттән тыш хәлләрне бетерү;
- гадәттән тыш хәлләрдән зыян күргән халыкны социаль ялау чараларын гамәлгә ашыру, гуманитар акцияләр үткәрү;
- халыкны гадәттән тыш хәлләрдән ялау өлкәсендә, шулай ук аларны бетерүдә турыдан-туры катнашучы затларның хокукларын һәм бурычларын тормышка ашыру.

4 статья. Иске Имән авыл жирлеге халкын һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклауның төп принциплары

Гадәттән тыш хәлләрне кисәтүгә, шулай ук алар килеп чыккан очракта зыян һәм югалтулар құләмен мөмкин кадәр киметүгә юнәлдерелгән чаралар алдан ук үткәрелә.

Халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау чараларын планлаштыру һәм гамәлгә ашыру икътисадый, табигый һәм башка характеристикаларны, территорияләрнең үзенчәлекләрен һәм гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы дәрәжәсен исәпкә алыш үткәрелә.

Гадәттән тыш хәлләрне бетерү, милек формасына бәйсез рәвештә, жирlek территориясендә урнашкан оешмалар һәм учреждениеләр көчләре һәм чаралары белән башкарыла. Югарыда күрсәтелгән көчләр һәм чаралар житмәгән очракта, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә каралган чыганаклардан көчләр һәм чаралар жәлеп ителә.

5 статья. Халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау чараларын гамәлгә ашыру өлкәсендә хәбәрдарлық һәм мәгълүмат

-Халыкны һәм территорияне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә мәгълүматны фаразланучы һәм барлыкка килгән гадәттән тыш хәлләр, аларның нәтиҗәләре турында белешмәләр, шулай ук радиацион, химик, медик-биологик, шартлау куркынычы турында белешмәләр тәшкил итә.

- Жирле үзидарә органнары, оешмалар, учреждениеләр администрацияләре халыкка гадәттән тыш хәлләрдән саклану торышы һәм аларның куркынычсызлығын тәэмин итү буенча күрелгән чаралар, фаразланган һәм барлыкка килгән гадәттән тыш хәлләр, Иске Имән авыл жирлеге халкын алардан саклау алымнары һәм ысууллары турында хәбәр итүнең бүтән каналлары аша оператив һәм дөрес итеп хәбәр итәргә тиеш.

- Халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә белә торыш ялган мәгълүматны яшерү, үз вакытында тапшырмау яисә вазыйфаи затлар тарафыннан бирү Россия Федерациясе законнары нигезендә жаваплылыкка кiterә.

6 статья. Иске Имән авыл жирлеге территорииясендә гражданнар оборонасы һәм халыкны саклау өлкәсендә жирле үзидарә органнары вәкаләтләре
Иске Имән авыл жирлеге депутатлары советы:

- Россия Федерациясенең гамәлдәге законнары, Иске Имән авыл жирлеге Уставы нигезендә Иске Имән авыл жирлегенең гадәттән тыш хәлләреннән

гражданнар обороны, халыкны һәм территориясен яклау чараларын гамәлгә ашыру өчен норматив актлар кабул итә.

Иске Имән авыл жирлеге башлыгы:

- гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү һәм гражданнар обороны чараларын гамәлгә ашыру буенча комиссия төзү турында боерык чыгара;

- барлыкка килгән гадәттән тыш хәлләрне муниципаль характердагы гадәттән тыш хәлләргә кертү, гадәттән тыш хәлләрдә эвакуация чаралары үткәрү һәм аларны үткәрүне оештыру турында каарлар кабул итә.

Иске Имән авыл жирлеге администрациясе:

- халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өчен кирәклө көчләр һәм чаралар әзерләү һәм аларны әзерлектә тоту, Иске Имән авыл жирлеге халкын әлеге хәлләрдә саклану ысууларына һәм гамәлләргә өйрәтү;

- халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә билгеләнгән тәртиптә мәгълүмат жыюны һәм алмашуны гамәлгә ашыра, Иске Имән авыл жирлеге халкына гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү куркынычы турында яисә барлыкка килү турында үз вакытында хәбәр итүне һәм мәгълүмат житкерүне тәэмин итә;

- халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендәге чараларны финанслауны гамәлгә ашыра;

- гадәттән тыш хәлләрне бетерү өчен финанс һәм матди ресурслар резервларын булдыра;

- авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләрне оештыра һәм үткәрә, шулай ук аларны үткәргәндә жәмәгать тәртибен саклый; үз көчләре һәм чаралары житәрлек булмаганда, ярдәм сорап Сарман муниципаль районы хакимиятенә мөрәжәгать итә;

- оешмаларның гадәттән тыш хәлләрдә тотрыклы эшләвенә ярдәм итә;

- Гражданнар обороны буенча чаралар үткәрә, Иске Имән авыл жирлеге территориисендә гражданнар обороны һәм халыкны яклау планнарын эшли һәм тормышка ашыра;

- халыкны хәрби хәрәкәтләрне алып барганда яки бу гамәлләр нәтиҗәсендә барлыкка килгән куркынычлардан саклау ысууларына әзерләү һәм өйрәтү үткәрә;

- хәрби хәрәкәтләрне алып барганда яки бу гамәлләр нәтиҗәсендә барлыкка

килгэн куркынычлар түрүнде халыкка хәбәр итү системасын куллануга, саклау корылмаларына һәм башка гражданнар оборонысы объектларына дайми әзерлек хәлендә tota;

- халыкны эвакуацияләү, матди һәм мәдәни кыйммәтләрне куркынычсыз районнарга әзерләү буенча чаралар үткәрә;

- сугыш вакытында оешмаларның тотрыклы эшләвен тәэмин итү буенча беренче чираттагы чаралар үткәрә;

-Иске Имән авыл жирлеге жирле үзидарә органы каршында халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендәге бурычларны хәл итүгә махсус вәкаләтле дайми эшләүче идарә органнарын булдыра.

Иске Имән авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының гражданнар оборонысы, халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау чараларын гамәлгә ашыру вәкаләтләрен тормышка ашыру Иске Имән авыл жирлегенең гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү комиссиясенә йөкләнә .

7 статья Иске Имән авыл жирлеге территорииясендә дайми яки вакытлыча яшәүче

Россия Федерациясе гражданнарының гражданнар оборонысы, халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә хокуклары

1. Иске Имән авыл жирлеге гражданнарының хокуклары:

- гадәттән тыш хәлләр килеп туган очракта, тормышын, сәламәтлеген һәм шәхси мөлкәтне яклауга;

- Гражданнар оборонысы һәм гадәттән тыш хәлләрне бетерү планнарына туры китереп, Иске Имән авыл жирлеге хакимиите һәм оешмаларның халыкны гадәттән тыш хәлләрдән саклау өчен билгеләнгән колектив һәм шәхси саклану чараларын һәм башка мөлкәт кулланырга;

- Иске Имән авыл жирлеге территорииясендә билгеле бер урыннарда булырга мөмкин булган хәвеф-хәтәр һәм кирәkle куркынычсызылык чаралары түрүнде мәгълүмат алырга;

-гражданнар оборонысы буенча , халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау мәсьәләләре буенча шәхсән мөрәжәгать итәргә, шулай ук Иске Имән авыл жирлеге администрациясенә гражданнар оборонысы буенча шәхси һәм коллектив мөрәжәгатьләр жиберергә;

- билгеләнгән тәртиптә гражданнар обонасы һәм гадәттән тыш хәлләрне кисәту һәм бетерү буенча чараларда катнашу;
- гадәттән тыш хәлләр аркасында аларның сәламәтлегенә һәм мәлкәтенә китерелгән зыянны каплауга;
- медицина хезмәте күрсәтүгә, гадәттән тыш хәлләр зоналарында яшәү һәм эшләү өчен компенсацияләр һәм социаль гарантияләргә;
- гадәттән тыш хәлләрне бетерү барышында бурычларны үтәгәндә аларның сәламәтлегенә китерелгән зыян өчен компенсацияләр һәм социаль гарантияләргә алуға;
- халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау бурычларын үтәгәндә гарипләнү яки авыруга бәйле рәвештә эшкә яраклылық югалткан очракта, инвалидлыклары хезмәт гарипләнү аркасында килеп чыккан хезмәткәрләр өчен билгеләнгән тәртиптә пенсия белән тәэммин итүгә;
- халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау буенча бурычларны үтәгәндә алынган авырудан яисә гарипләнүдән үлгән яисә вафат булган туендыруучысын югалту очрагында пенсия белән тәэммин итүгә, кеше гомерен саклап калу, милекне һәм хокук тәртибен саклау буенча гражданлык бурычын үтәгәндә алынган имгәнүдән яисә вафат булган гражданнар гайләләре өчен билгеләнгән тәртиптә бирелә.

8 статья. Иске Имән авыл жирлеге территорииясендә дайми яки вакытлыча яшәүче Россия Федерациясе гражданнарының гражданнар обонасы, халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендәге бурычлары Россия Федерациясе Иске Имән авыл жирлеге гражданнары бурычлы:

-халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә Россия Федерациясе законнарын һәм башка норматив хокукий актларын, Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукий актларын һәм Иске Имән авыл жирлеге законнарын һәм башка норматив хокукий актларын үтәргә;

- көнкүрештә һәм көндәлек хезмәт эшчәнлегендә куркынычсызлык чараларын үтәргә, житештерү һәм технологик дисциплиналы, гадәттән тыш хәлләр килеп чыгуга китерергә мөмкин булган экологик куркынычсызлык таләпләрен бозмаска;

- халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклауның төп ысууларын, зыян күрүчеләргә беренче медицина ярдәме күрсәтү алымнарын, күмәк һәм индивидуаль саклану чараларыннан файдалану кагыйдәләрен өйрәнергә, күрсәтелгән өлкәдә үз белемнәрен һәм гамәли күнекмәләрен дайми

камилләштерергә;

- әлеге Федераль закон нигезендә югары әзерлек һәм гадәттән тыш хәл режимын керткәндә үз-үзене тоту қагыйдәләрен үтәргә;
- кирәк булганда, гражданнар оборонасы, авария-коткарү һәм башка кичектегесез эшләрдә ярдәм итәргә.

9 статья. Иске Имән авыл жирлеге халкын гадәттән тыш хәлләрдән яклау һәм гражданнар оборонасы буенча әзерләү

Иске Имән авыл жирлеге халкын гадәттән тыш хәлләрдә һәм гражданнар оборонасы буенча эшләргә әзерләү оешмаларда, шул исәптән белем бирү учреждениеләрендә, шулай ук яшәү урыны буенча башкарыла.

Иске Имән авыл жирлеге оешмалары һәм учреждениеләре житәкчеләре, жирле үзидарә органнары хезмәткәрләре урта һөнәри һәм югары һөнәри белем бирү учреждениеләрендә, өстәмә белем бирү оешмаларында (квалификацияне күтәрү учреждениеләрендә, курсларда, һөнәри юнәлеш бирү үзәкләрендә һәм тиешле лицензиясе булган башка учреждениеләрдә) һәм турыдан-туры эш урыннарында гадәттән тыш хәлләрдә эшләргә әзерлек узалар.

10 статья. Иске Имән авыл жирлеге территорииясендә милек формасына бәйсез рәвештә оешма һәм учреждениеләрнең халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау һәм гражданнар оборонасы буенча бурычлары

Милек формасына бәйсез рәвештә оешмалар һәм учреждениеләр бурычлы:

- а) оешма һәм ведомство карамагындағы житештерү һәм социаль билгеләнештәге объектлар хезмәткәрләрен гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсенде кирәkle chaрапарны планлаштыру һәм тормышка ашыру;
- б) оешмалар һәм учреждениеләр эшчәнлегенең тотрыклылыгын арттыру, гадәттән тыш хәлләрдә оешма һәм учреждениеләр хезмәткәрләренен тормыш-көнкүрешен тәэмим итү буенча chaрапар планлаштырырга һәм үткәрергә;
- в) гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү өчен билгеләнгән көчләрне һәм chaрапарны куллануга әзер булуны, әзерләүне һәм саклауны тәэмим итәргә, оешма хезмәткәрләрен гадәттән тыш хәлләрдә саклану ысуулларына һәм гамәлләргә өйрәтүне гамәлгә ашырырга;

г) гадәттән тыш хәлләр турында хәбәр итүнең локаль системаларын булдырырга һәм дайми әзерлектә totарга;

д) ведомство карамагындағы житештерү һәм социаль билгеләнештәге

объектларда һәм алар янәшәсендәге территорияләрдә гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү планнары нигезендә авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләрне оештыруны һәм үткәруне тәэмин итәргә;

е) оешмалар һәм ведомство буйсынуындагы житештерү һәм социаль билгеләнештәге объектлар хезмәткәрләрен гадәттән тыш хәлләрдән яклау чараларын финансларга;

ж) гадәттән тыш хәлләрне бетерү өчен финанс һәм матди ресурслар резервларын булдырырга;

з) билгеләнгән тәртиптә халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә мәгълүмат бирергә, шулай ук оешма хезмәткәрләренә гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү куркынычы турында яисә килеп чыгу мөмкинлеге турында хәбәр итәргә.

11 статья. Халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендәге нигезләмәне бозган өчен жаваплылык

Халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә Россия Федерациясе законнарын үтәмәүдә яисә намуссыз үтәүдә, гадәттән тыш хәлләр килеп чыгуга шартлар һәм алшартлар булдырудা, кешеләрнең гомерен һәм башка хокукка каршы гамәлләрдә яклау буенча чаралар күрүдә гаепле вазыйфаи затлар һәм Россия Федерациясе гражданнары дисциплинар, административ, граждан-хокукый һәм жинаять жаваплылыгына, шулай ук оешмалар - Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары һәм Иске Имән авыл жирлегенең норматив-хокукый актлары нигезендә административ һәм граждан-хокукый жаваплылыкка ия.

12 статья. Бәхәсләрне һәм каршылыкларны хәл итү тәртибе

Сарман муниципаль районы һәм Иске Имән авыл жирлеге арасында гражданнар оборонысы, халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау буенча чаралар үткәру мәсьәләләре буенча килеп чыккан бәхәсләр һәм аңлашылмаучанлыklar алар тарафыннан килештерү процедуralары юлы белән хәл ителә.

13 статья . Гражданнар оборонысы чараларын финанслау

Иске Имән авыл жирлеге территориясендә гражданнар оборонысы, халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклау буенча үткәрелә торган чараларны финанслау Иске Имән авыл жирлеге бюджеты хисабына башкарыла.